

■ CURTAS ISTORGIAS DAVART LA DEMOCRAZIA (15)

Quants sezs datti en il cussegl naziunal?

DA CORINA CASANOVA,
CHANCELIERA FEDERALA

Questa fin d'emna elegia il pievel svizzer 200 deputadas e deputads en il cussegl naziunal. En il cussegl naziunal na devi dentant betg adina 200 sezs. L'emprima Constituziun federala dal 1848 fixava ina represchentanza d'in deputà per mintga 20 000 abitants da la populaziun totala. Causa il creschament da la populaziun s'augmentava uschia constantamain il dumber da deputads. Ils emprims onns suenter la fundaziun dal stadi federal dal 1848 devi 111 deputads, l'onn 1904 aveva il cussegl naziunal gia 167 deputads ed a basa da la dumbraziun dal pievel dal 1910 è il dumber vegnì augmentà a 187.

Per l'onn 1930 spetgava il cussegl federal in augment a 206 cussegliers naziunals. Quai vulevan ins impedir, er sch'i vess anc gì piazza avunda en la sala dal parlament. Ch'in dumber adina pli elevà da parlamentararis prolungheschia las debattas e sminueschia la comunicaziun tranter pèr, vegniva argumentà. Per consequenza vegniva politisà dapli per

l'agen profit che per il cuminesser. L'onn 1931 è la cifra da represchentanza vegnida augmentada a 22 000 abitants, l'onn 1950 a 23 000.

La dipendenza dal dumber da cussegliers naziunals da la populaziun totala ha chaschunà blers virivaris. Per exempel vulevan tscherts parlamentararis turtitgais realisar la dumbraziun dal pievel dal 1900 in onn pli baud, per ch'ils sezs vegnian repartids tar las elecziuns federalas dal 1900 gia tenor las datas demograficas las pli actualas. Sco auters chantuns urbans era il chantun Turtitg numadamain creschì enormamain en quels onns. Ils chantuns agrars han respundì a questa pretensiun impertinenta cun ina cuntermoziun: En futur na duajan ils esters pli vegnir

resguardads tar la calculaziun dal dumber da deputads per mintga chantun. Ch'i saja nungist ch'il chantun Geneva cun mo 78 724 abitants svizzers haja il dretg d'avair set deputads, entant ch'il chantun Friburg cun 123 898 burgais svizzers possia trametter a Berna mo sis.

Il cussegl federal, il parlament ed ils 25 d'october 1903 er il pievel han dentant refusà da pigliar sco basa per la calculaziun dal dumber da represchentants mo ils abitants svizzers d'in chantun. Enfin oz vegnan ils sezs dal cussegl naziunal repartids sin ils chantuns en relaziun cun lur populaziun totala. Dapi l'onn 1963 è il dumber da sezs en il cussegl naziunal fixà a 200, independentamain dal creschament da la populaziun.

La chanzlia federala è Ldapi passa 150 onns conresponsabla che las Svizras ed ils Svizzers possian pratitgar lur dretgs democratics. Cun questas 15 istorgias davart la democrazia hai jau vulì divertir Vus ed As encuraschar da s'engaschar per la libertad e per la democrazia, tranter auter cun ir ad eleger questa dumengia.